

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3147/2018. (V. 7.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 61.Pf.634.166/2013/12. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránti alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Balázs György (a továbbiakban: indítványozó) alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett – alkotmányjogi panaszában a Fővárosi Törvényszék 61.Pf.634.166/2013/12. számú ítélete és a Pesti Központi Kerületi Bíróság 23.P.91.842/2012/15. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel azok véleménye szerint megsértették az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésében foglalt fogyasztók védelméhez való jogát, a XIII. cikk (1) bekezdés 1. fordulata szerinti tulajdonhoz való jogát, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát.
- [3] A Pesti Központi Kerületi Bíróság tájékoztatta az Alkotmánybíróságot, miszerint „az ügyben döntés született a jogerős ügydöntő határozat végrehajtásának felfüggesztéséről”.
- [4] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben a támadott határozatok meghozatalának előzménye az volt, hogy az indítványozó ellen egy villamos energiát szolgáltató gazdasági társaság (a továbbiakban: gazdasági társaság) a Budai Központi Kerületi Bíróság előtt pert indított (a továbbiakban: alapper) kötbér megfizetése iránt az indítványozó tulajdonában álló üzlethelyiség áramszolgáltatásával összefüggésben. A Budai Központi Kerületi Bíróság 21.P.XII.23.137/2011/16. számú, 2012. március 22. napján hozott ítéletével a gazdasági társaság keresetét elutasította, és perköltség megfizetésére kötelezte. Az indítványozó fellebbezést terjesztett elő, kizárólag a perköltség vonatkozásában. A Fővárosi Törvényszék 67.Pf.634.818/2012/4. sorszám alatti ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [5] 1.2. Az indítványozó az alappert követően pert indított a gazdasági társaság ellen. Az első fokon eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság 2013. március 13-án kelt 23.P.91.842/2012/15. számú ítéletével az indítványozó keresetét elutasította és kötelezte perköltség megfizetésére is. Rámutatott, hogy az alperes perköltség igénye jogerősen elbírálásra került az alapperben, azon perköltség igények, amelyek esetlegesen az alapperben nem kerültek előterjesztésre, ismételten egy új eljárás keretében, kártérítés címén nem terjeszthetők elő, mivel a károkozó jogellenes magatartás mint a kártérítés egyik fogalmi eleme, hiányzott az alperes részéről.
- [6] Az ítélet ellen az indítványozó fellebbezett. A Fővárosi Törvényszék 61.Pf.634.166/2013/12. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. A másodfokú bíróság ugyanakkor megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a rendelkezésére álló bizonyítékoknak a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 206. § (1) bekezdése szerinti mérlegelésével a tényállást hiányosan állapította meg. Noha az elsőfokú bíróság döntésével alapjaiban, a rendelkező részben foglaltakkal is, a másodfokú bíróság egyetértett, az elsőfokú bíróság jogi következtetéseit és indokolását azonban nem osztotta, megállapítása szerint az indokolás kiegészítésre is szorult.
- [7] A másodfokú bíróság ítélete rögzítette, hogy a kereseti kérelem szerint a kártérítési igény része volt – többek között – az alapperben perköltségként igényelt, de jogerősen elutasított ügyvédi munkadíj is. Rámutatott a Fővárosi Törvényszék arra is, hogy a perre a régi Pp. Hatodik Részében szabályozott kisértékű perek szabályai voltak az irányadóak. A Régi Pp. 392. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a kisértékű perekben fellebbezésnek az elsőfokú eljárás szabályainak lényeges megsértésére, vagy az ügy érdemi elbírálásának alapjául szolgáló jogszabály téves alkalmazására hivatkozással van helye. A fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság megállapította, hogy olyan lényeges eljárási szabálysértés nem történt, amely az ügy érdemi elbírálására kihatással volt,

illetőleg az ügy érdemi elbírálásának alapjául szolgáló anyagi jogszabály megsértése sem állapítható meg, ezért a másodfokú bíróság a régi Pp. 394. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

- [8] 2. Az indítványozó ezt követően terjesztett elő alkotmányjogi panaszt, amelyben sérelmezte a gazdasági társaság és egy másik villamos energiát szolgáltató gazdasági társaság pert megelőző intézkedéseit, az indítványozó által alaptalannak minősített kötbér-számla kiállítását, az általa kezdeményezett hatósági eljárás eredménytelenségét, továbbá a gazdasági társaságnak az előzmény per alatti, és a jelen alkotmányjogi panasz tárgyát képező eljárásban végzett eljárási cselekményeit, és különösen az eljárási cselekmények megtételével való késlekedéseit, nyilatkozatai valóságtartalma állított hiányosságait. Sérelmezte a bizonyítási teherre vonatkozó tájékoztatásokat, a határidők betartását, továbbá azt, hogy az ügyében előterjesztett bizonyítási indítványait az elsőfokú bíróság elutasította, és a másodfokú bíróság is csak részben adott helyt azoknak.
- [9] 2.1. A főtitkár hiánypótlásra hívta fel az indítványozót. A hiánypótlási felhívás tartalmazta azt is, hogy mikor minősül a kérelem határozottnak, és rögzítette, hogy az indítványnak indokolást is kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [10] Az indítványozó alkotmányjogi panaszának főtitkári hiánypótlási felhívás utáni kiegészítésében lényegében megismételte az alkotmányjogi panaszban foglaltakat.
- [11] 2.2. Az előadó alkotmánybíró hiánypótlási végzésében felhívta az indítványozót laccíme pontosítására, és hogy csatolja az ezt igazoló, rendelkezésére álló dokumentum (laccímkártya) fénymásolatát, továbbá nyilatkozzon arról, hogy az indítványában jelzett bírósági határozatokkal összefüggésben alkotmányjogi panaszában miért az Alaptörvény XXIV. cikkére hivatkozik, miközben az indítványának indokolását elsősorban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésben rögzített tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben fejt ki, továbbá jelölje meg az Alaptörvény azon cikkét, illetve annak azon bekezdését, amelyre hivatkozni kíván.
- [12] Az indítványozó határidőben előterjesztett hiánypótlásban nyilatkozott arról, hogy állandó bejelentett laccíme 2012. évtől kezdődően 2015. október hó 14. napjáig az alkotmányjogi panaszban írott volt. Laccímet igazoló hatósági igazolvány másolattal igazolta, hogy laccíme a támadott bírósági határozatokban írottakhoz képest megváltozott. Továbbá kérte, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXIV. cikkére történt téves hivatkozás helyett az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmét vizsgálja a panaszában részletezett, de téves hivatkozással szereplő indokok alapján.
- [13] Az indítványozó megközelítése szerint, a támadott határozatok által sérült az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdésében foglalt fogyasztók védelméhez való joga, a XIII. cikk (1) bekezdés 1. fordulata szerinti tulajdonhoz való joga, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való joga.
- [14] Az indítványozó kérte a támadott ítéletek alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [15] 2.3. Az Alkotmánybíróság beszerezte a támadott határozatok meghozatalához vezető eljárás bírósági iratanyagát.
- [16] 3. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt.
- [17] 3.1. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszt a Fővárosi Törvényszék 61.Pf.634.166/2013/12. számú másodfokú ítéletével szemben a törvényi határidőn belül terjesztette elő.
- [18] Az indítványozó a bírósági eljárásban félként vett részt, így érintettsége a támadott határozattal összefüggésben megállapítható. Az indítvány az Abtv. 27. § b) pontjának is eleget tesz, mivel az indítványozó a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [19] 3.2. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, ennek feltételeit az 52. § (1b) bekezdése részletezi. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó kérelme e feltételeknek csak részben felel meg.
- [20] Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvényben biztosított jog vélt sérelmének lényegét és az Alaptörvény megsértett rendel-

kezéseit. Megjelöli a sérelmezett bírói döntést, továbbá kifejezett kérelmet terjeszt elő a bírói döntés megsemmisítésére.

- [21] Az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban már megállapította, hogy az Alaptörvény M) cikk (2) bekezdése nem minősül az Alaptörvényben biztosított jognak, a felhívott alaptörvényi szakasz címzettje nem az indítványozó, közvetlenül nem biztosít számára jogot, ezért alkotmányjogi panaszt sem lehet közvetlenül erre az alaptörvényi rendelkezésre alapítani {lásd pl. 3267/2014. (XI. 4.) AB végzés [13]}.
- [22] 4. Az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt további feltételeinek való megfelelés vizsgálata során az Alkotmánybíróság a következőket állapította meg.
- [23] Az Abtv. 27. §-a értelmében alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó – Alaptörvényben biztosított – jogát sérti [a) pont].
- [24] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz indítvány akkor fogadható be, ha az abban kifejtettek a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet támasztanak alá, vagy ha alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vetnek fel.
- [25] 4.1. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével kapcsolatban az indítványozó alkotmányjogi érvekkel nem tudta alátámasztani, hogy a támadott ítéletek milyen módon sértik az alkotmányjogi értelemben vett tulajdonjogát. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint ugyanis az „alkotmányos tulajdonvédelem köre és módja nem szükségképpen követi a polgári jogi fogalmakat, és nem azonosítható az absztrakt polgári jogi tulajdon védelmével” [26/2013. (X. 4.) AB határozat, Indoklás [161]]. Az Alkotmánybíróság megállapítása szerint önmagában az a tény, hogy egy polgári jogi igény érvényesítése során, a keresetet elutasító bírói döntés következtében a jogosnak vélt kártérítés és kötbér-fizetés elmarad, illetve a perköltség viselése hátrányosan érinti a vesztes fél vagyoni helyzetét, nincs kihatással az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jogra.
- [26] A támadott határozatok – a kérelemben megjelölt indokok alapján – az indítványozó tulajdonhoz való jogát nem érintik, e tekintetben az Abtv. 29. §-a szerinti, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést az alkotmányjogi panasz nem vet fel.
- [27] 4.2. Az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság tanácsa 2015. március 30. napján befogadta, mivel úgy ítélte meg, hogy a panaszban foglaltak felvetik az egyedi ügyben hozott ítéletek alaptörvény-ellenességének kételyét, és ez a tisztességes eljáráshoz való jog esetleges megsértésének a vizsgálatát indokolta teszi. A panasz tárgyát képező ítéleteket a régi Pp. a kisértékű perekre vonatkozó szabályai szerint lefolytatott perben, aszimmetrikus perjogi helyzetben lévő peres felek tekintetében –, mint jelen esetben a fogyasztó, amikor a szolgáltatóval áll perben – hozták meg. További jogorvoslati lehetőség hiányában, a törvényszéki szinten lezárult perben meghozott ítéletek tekintetében az Alkotmánybíróság különös feladata az alapjogi védelem biztosítása lehetőségének alapos mérlegelése.
- [28] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. A tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét állító indítvány alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vet fel.
- [29] A XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog tekintetében az indítványozó sérelmezte a gazdasági társaság pert megelőző intézkedéseit, az előzmény per alatti, és a jelen alkotmányjogi panasz tárgyát képező eljárásban végzett eljárási cselekményeit, mulasztásait, nyilatkozatai valóságtartalmát, továbbá az előzmény perben eljáró bíróságok, és a jelen alkotmányjogi panaszban támadott határozatokat hozó bíróságok által végzett számos eljárási cselekményt.
- [30] Az Alkotmánybíróság rámutat az alábbiakra:
- [31] A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény 60. § (3) bekezdésének 2011. október 1. napjától hatályos szövege értelmében a hálózat használati szerződésből eredő igények már nem egy, hanem két év alatt évülnek el.
- [32] A bizonyítási teher vonatkozásában megállapítható, hogy a támadott ítéletek indokolása nem tükrözi, hogy vizsgálták-e a bíróságok a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 273/2007. (X. 19.) Korm. rendeletet (a továbbiakban VET Vhr.), különösen annak 6. számú melléklete 6.2. pontját. A támadott ítéletek indokolása hivatkozik az „üzletszabályzatra”, de nem említve, hogy

a kereseti kérelem szerinti időszakban két gazdasági társaság Elosztói Üzletszabályzat is volt – egymást követően – hatályban.

- [33] A gazdasági társaság 2010. április 30-i Elosztói Üzletszabályzata 7.8.1. f) pontja értelmében az gazdasági társaság részéről szerződészegésnek minősül különösen, ha a rendszerhasználóval szembeni nyilvántartási, mérési, leolvasási, számlázási kötelezettségeit elmulasztja, amelyek között kiemeli a mérőnyilvántartási adatok változásának 30 napon túli átvezetését. Részletesen szabályozza az gazdasági társaság kötbér-fizetési kötelezettségét is.
- [34] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a perbeli tárgyi keresethalmazat egyes kereseti elemeit érintő, fenti megállapítások vizsgálata törvényességi és nem alkotmányossági kérdés.
- [35] Az Alkotmánybíróság korábbi határozataiban, az állandó gyakorlatának megfelelően már rámutatott, hogy „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének értelmében az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, amely az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésének d) pontja szerint a bírói döntéseket az alkotmányosság szempontjából ellenőrizheti. Ezzel összhangban az Alkotmánybíróság hatásköre az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszok elbírálása során a bírói döntésben foglalt jogértelmezés alaptörvényellenességének, alapjogokkal való összhangjának vizsgálatára korlátozódik, és nem terjed ki a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírlatára {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]; 3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]}. A tényállás megállapítása és az abban foglalt egyes tények jelentőségének megítélése, mérlegelése a rendes bíróságok feladata {3359/2012. (XII. 5.) AB végzés, Indokolás [8]; 3365/2012. (XII. 5.) AB végzés, Indokolás [8]; 3037/2014. (III. 13.) AB határozat, Indokolás [29]–[30]}.
- [36] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszok elbírálása tekintetében az Alkotmánybíróság gyakorlata töretlen a tekintetben, hogy a bíróságok ítéleteit csak akkor bírálja felül, ha azok az Alaptörvény megsabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz.
- [37] Az Alkotmánybíróság e körben megállapította, hogy az indítvány nem felel meg ezeknek a követelményeknek. Az indítványozó ugyanis egyértelműen az ügyében eljáró bíróságok jogértelmezését, a bírói mérlegelést tartotta alaptörvény-ellenesnek.
- [38] Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntések alaptörvény-ellenességének alátámasztására. Ezért az indítvány e vonatkozásban sem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét {3179/2016. (IX. 26.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [39] Az a tény, hogy a másodfokú bíróság az indítványozó által irányadónak tartottól eltérően értelmezte az alkalmazott jogi normát, önmagában szintén nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [40] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján, a befogadás után lefolytatott érdemi vizsgálat során úgy találta, hogy az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglaltak tekintetében állított alaptörvény-ellenesség nem értékelhető alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként, ahogyan az indítvány releváns alkotmányjogi érvekkel alátámasztott, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet sem vet fel. Az Alkotmánybíróság ezért az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 52. § (1b) pontjában foglaltak, illetve az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2018. április 23.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Czine Ágnes s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
Dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Zs. András s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1512/2014.

